

Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bünyesinde Görev Yapan Personelin Spor Yapma Alışkanlıklarının İncelenmesi*

Fidan TÜFEKÇİ YILDIRIM¹, Bekir Barış CİHAN²

¹Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Yozgat, Türkiye, e-posta: bekirbaris_cihan@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3107-3849>

² Gençlik ve Spor Bakanlığı, Ankara, Türkiye, e-posta: fidan.t@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3422-8252>

To cite this article/ Atıf için:

Tüfekçi Yıldırım, F., Cihan, B. B., (2021). Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bünyesinde Görev Yapan Personelin Spor Yapma Alışkanlıklarının İncelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 1-12.

Özet

Spor içinde bulunduğumuz toplumdaki olumsuz teknolojik gelişmeler etkisinde kalan gençlerin farkı ve zararlı işler yapma yöneliminde olan, kötü alışkanlık kazanmış gençlerin önüne geçmek için en iyi araçlardan birisidir. Çalışmamızın amacı, spor hizmetleri genel müdürlüğü bünyesinde görev yapan personelin spor yapma alışkanlıklarının incelenmesidir. Çalışma grubumuzu, Spor Bakanlığına bağlı merkez teşkilat birimlerinde çalışan 333 personel oluşturmaktadır. Yapılan analizler neticesinde katılımcıların spor yapmak için daha fazla süre ayırmaya isteklerinin olduğu, spor aktivitelerine katıldıkları alanlara bakıldığında büyük çoğunluğun özel sektöre ait alanlarda, spora katılımın fiziksel etkinlikle birlikte sosyal bir olgu olduğunu ve fiziksel aktivitelerine katılımındaki en büyük engel olarak sosyal ortam ile zaman problemleri olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Sonuç olarak çalışma ortamlarının durumları göz önünde bulundurulur ise iş yoğunluğu ve zaman kısıtlılığından kaynaklı olarak spor yapmaya vakit ayırmayan personelin spor tesisi kullanması açısından esneklik sağlanabileceği, kurumun kolay ulaşabilecek, güvenli ve bakımlı spor tesisleri sayısının artırılması gerekliliği söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Spor Hizmetleri, Fiziksel Aktivite, Katılım

Investigation of Sports Practice Habits of Personnel Working within the General Directorate of Sports Services

Abstract

Sports are one of the best tools to prevent the difference of young people affected by negative technological developments in our society and young people who tend to do harmful work and have acquired bad habits. The aim of our study is to examine the sports habits of the personnel working within the general directorate of sports services. Our working group consists of 333 personnel working in the central organization units of the Ministry of Sports. As a result of the analysis, it was found that the participants were willing to spend more time for doing sports and when looking at the areas where they participated in sports activities, participation in sports is a social phenomenon with physical activity, and the biggest obstacle to participating in physical activities is social environment and time problems. has been reached. As a result, if the conditions of the working environments are taken into consideration, it can be said that the personnel who do not spare time for sports due to the workload and time constraints can provide flexibility in terms of using sports facilities, and the need to increase the number of easily accessible, safe and well-maintained sports facilities.

Keywords: Sports Services, Physical Activity, Participation

* Bu araştırma; Yozgat Bozok Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalında Doç. Dr. Bekir Barış CİHAN danışmanlığında yürütülen Fidan TÜFEKÇİ YILDIRIM'ın "Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bünyesinde Görev Yapan Personelin Spor Yapma Alışkanlıklarının İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

GİRİŞ

Spor bireylerin daha mutlu olmalarını, rahatlamalarını ve gevşemelerini sağlamanın yanı sıra bir hedefe ulaşmanın vermiş olduğu mutluluğu yaşamalarına olanak sağlamaktadır. Spor ile insanların günlük yaşantıda karşısına çıkan sıradan olayları ve anlayış tarzını değiştirmek mümkündür (Güçlü, 2005). Spor aracılığıyla bireylerde, bulunduğu hayatı tanıma, gelenek ve göreneklere öğrenme, kurallara uyma, doğruyu ve yanlışı ayırt etme, galibiyet ve mağlubiyeti kabullenme, rakibe karşı saygı gösterme, üzüntü ve sevinç, kendini sevme, güven duygusu, gibi özellikler gelişecektir (Yetim, 2000). Spor, insanlık tarihi ile birlikte varlığını hissettirmiş, birçok alanda hızlı bir değişime girmiş ve kendisiyle birlikte birçok alana da değişim yaşatmıştır (Yıldırım, Araç Ilgar ve Uslu, 2018).

Spor içinde bulunduğumuz toplumdaki olumsuz teknolojik gelişmeler etkisinde kalan gençlerin farkı ve zararlı işler yapma yöneliminde olan, kötü alışkanlık kazanmış gençlerin önüne geçmek için en iyi araçlardan birisidir. Toplumda gençlerin düşüncelerinin doğru anlaşılması ve onların istek ve fikirlerinin doğru anlaşılması için en iyi araçlardan birisidir spor. Gençler spor sayesinde sosyal ve ruhsal hem de fizyolojik olarak rahatlamalarına, mutlu olmalarına yardımcı olarak onların enerjilerinin pozitif yönde artmasına olanak sağlayacaktır (Şahan, 2007). Bu nedenle; beden eğitimi ve spor programlarının etkili bir şekilde uygulanmasının bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden kazanımları açısından son derece önemlidir (İlgar ve Cihan, 2018).

Sağlıklı olmak, boş zamanları değerlendirmek, gün boyu çeşitli nedenlerle vücuda yüklenen stresi azaltmak, topluma adapte olmak, mutlu olmak, kendini güçlü hissetmek vs. birçok amaca ulaşmak için spor yapılır. Hareketsiz bir yaşantısı olanların, estetik görüntülerini ve normal kilolarını korumaları zordur. Dengeli beslenmek ve düzenli egzersizler ile aşırı enerji maddelerini tüketmek, hem sağlık hem de kilo dengesi açısından etkili bir yaklaşımdır (Tamer, 2000). Düzenli olarak yapılan spor hem fiziksel hem de psikolojik değişikliklere yol açar Bozdağ, (2020) spor hayatlarında karşılaştıkları çeşitli stresörlerle mücadele etmeyi öğrenen sporcuların bu sayede psikolojik olarak spor yapmayan bireylere göre daha dayanıklı olduklarını belirtmiştir. Günümüzde bireylerin çoğunluğu okulda ve evde hareketsiz kaldıklarını, boş zamanlarını ise kendilerini daha da hareketsiz kılan tv, bilgisayar, cep telefonu ve İnternet'e zaman ayırarak geçirdiklerini belirtmişlerdir (Şahin, Şahin, Yıldırım ve Kırkaya 2019). Sporun fiziksel faydalarının yanı sıra sosyal olarak da faydalı olduğu söylenebilir. Gürkan, Ertetik, ve Müniroğlu (2018) sporun ilgiyle takip edilerek kitleleri peşinden sürüklemeye devam etti sonucuna ulaşımlardır. Yine sosyalleşme üzerine Karaç Öcal (2019) yapmış olduğu çalışmada sosyal grupların sporcuların kendilerini kötü hissetmelerinde etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Cihan ve Ilgar Araç (2018)'a göre gençlerin yaşam becerilerini arttırmak açısından spor aktivitelerinin önemi büyük olduğunu belirtmişlerdir. Sırgancı, ve ark., (2019) bireylerin spor faaliyetleri esnasında psikolojik ihtiyaçlarının karşılanma düzeyinin yüksek olmasının spora bağlılık düzeyini artıracak yönünde görüş belirtmiştir. İmamlı ve Ünver (2018) sporun, karakter yapısı üzerinde önemli bir etkisinin olduğunu belirtmiştir. İnan ve ark. (2019) spor faaliyetlerine katılan bireylerin sosyal kaygısını ve beraberinde getirdiği olumsuz etkilerde bir azalma olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu kadar farklı alanlarda etkisi olan spor faaliyetlerinin de örgütsel bir boyutu olduğu düşünülmektedir. Ülkemizde ilk kurulan spor federasyonları, TİCİ'nin kurulduğu yıl

olan 1922 yılında kurulan, futbol, atletizm ve güreş federasyonlarıdır (Şahin ve İmamoğlu, 2011). Paris Olimpiyatları'ndan sonra TİCİ döneminde teşkilatlanan sporlar binicilik, atıcılık, basketbol, voleybol, kürek, boks, yelken, kürek, kayak federasyonlarıdır. (Fişek, 1998).

TİCİ'nin, geçen 13 yıllık zaman dilimi içerisinde sporda ortaya çıkan gelişmelere ayak uyduramaması, Türk sporunu yeni bir arayışa götürmüştür. Bu dönemde, sporda gerekli görülen yapılanmanın doğrultusunun belirlenmesi için Atatürk, Avrupa ülkelerindeki spor yönetim modellerini incelemiştir. En uygun modelin Almanya örneği olacağı düşüncesi uzmanlar tarafından benimsenmiştir (Atabeyoğlu, 1985). Neticede, TİCİ 'nin 18 Şubat 1936 tarihindeki son kurultayında lağvedilmesinin hemen ardından, TİCİ 'nin genel yapısına sadık kalınarak, yapılandırılan Türk Spor Kurumu, Türkiye'de spor yönetiminin başına geçerek, kurulduğu gün 40 imzalı bir yönerge ile de CHP'ye bağlanmıştır (Erturan, 2010). Ardından Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, 1938 – 1986 yıllarında kesintisiz olarak 48 yıl boyunca Türk sporunu yönetmiş ve Türk sporunu en uzun süre yöneten örgüt olmuştur (Fişek, 1998).. 1989 – 2011 yılları arasında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, 2011 yılından günümüze kadar ise Gençlik ve Spor Bakanlığı adında Türk spora hizmet etmektedir.

Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaların tespit etmek genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate almak, gençlerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkan sağlamak, gibi kararlar alan yapının çalışanların ne kadar fiziksel aktive yaptığı da önem arz ettiği söylenebilir. Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışanları açısından yapılan bu çalışma daha sonra bölge ve ülke genelinde yapılarak spor yapma/yapmama, sporda yaşanan problem ve beklentilerin tespiti açısından Türkiye profili çıkartılması düşünülmektedir. Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü, spor hizmeti veren diğer kurumlar açısından mevcut problem ve beklentilerin tespit edilmesi, bunlara yönelik çözümler getirilmesi ve tedbirlerin alınması sonucunda düzenli spor yapılacak sağlıklı ortamlar oluşturulabilir.

Ayrıca ülkede sporun yaygınlaştırılmasına da zemin oluşturulacağı düşünüldüğünden bu tür çalışmaların önemli olduğu düşünülmektedir. Problemlerin bilinip çözümler üretilmesi sonucunda spor yapanların, sporu bir yaşam biçimi olarak benimsemesi sağlanabilir. Bu düşünceyle düzenli spor yapmadaki mevcut problem ve beklentilerin belirlenip bunların çözüme yönelik gerekli çalışmanın yapılması, ihtiyaçların çağdaş/modern yaklaşımlarla karşılanması açısından önem taşımaktadır.

Bu araştırma konusu genişletilerek (çocuk, genç, kadın-erkek, yaşlı ve engellileri de kapsayarak bir proje kapsamında diğer illerde uygulanarak spor yapma/yapmama nedenleri belirlenerek, spordaki problem ve beklentilerin sebeplerinin çıkartılabileceği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma; Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde görev yapan personelin spor yapma alışkanlıklarının incelenmesi konusunda durum tespiti yapılacağından dolayı betimsel nitelik taşımaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı merkez teşkilat birimlerinde çalışan 9200 personel oluşturmaktadır. Örneklemini ise Spor Genel Müdürlüğünde birimlerinde görev yapan 199 kadın 134 erkek olmak üzere toplam 333 personel oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Ankara Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığınca hazırlanan, Ankara Üniversitesi akademik ve idari personeli ile öğrencilerinin spora katılım durumlarının belirlenmesini amaçlayan anket formu kullanılmıştır. Katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim durumu gibi demografik bilgilerinin yanı sıra spor yapma sıklıkları, uğraştıkları sporu içeren sorulardan oluşan kişisel bilgi formu araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.

Veri toplama aracı olarak kullanılan anket dört bölümden oluşmakta ve toplam 54 madde yer almaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgilere ilişkin sorular, ikinci bölümde, spor yaptığını bildiren bireyleri spora yönelten etkenlere yönelik sorular, üçüncü bölümde spor yapmayan bireylerin spor yapmama nedenlerine ilişkin sorular bulunmaktadır. Dördüncü bölümde ise sporun sosyalleşmeye olan etkilerine ilişkin sorular yer almaktadır. Yapılan çalışmada gönüllülük esas olup, Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünde görev yapan 333 kişiye uygulanmıştır. Katılımcılara toplam 385 anket dağıtılmış, eksik ve hatalı anketler çıkarıldıktan sonra 333 anket değerlendirilmeye alınmıştır.

Envanterin katılımcılara uygulanmasından önce Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünde çalışan personele uygulayabilmek için Personel ve Eğitim Dairesi Başkanlığından gerekli izin alınmıştır. Anket, çalışan personele gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra yüz yüze anket yöntemi kullanılarak uygulanmış ve araştırmacı tarafından toplanmıştır. Anket çalışması, 26.04.2018- 01.06.2018 tarihleri arasında yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edilen veriler Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) istatistik programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Çalışmada tanımlayıcı istatistiksel teknikler cinsiyete göre farklılığına ait ilişkisiz örneklem için T-testi, yaş, eğitim durumları vb. gruplarına göre farklılığını belirlemek için Kruskal Wallis H-testi analizi, yaş gruplarına, eğitim durumlarına ait farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak amacıyla Bonferroni testi kullanılmıştır. Hata payı 0.05 olarak alınmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma sorularına yanıt aranmış ve analizler sonucunda ulaşılan bulgular ve bunlara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların spora katılım durumlarına göre dağılımı

Spora Katılım Durumu	F	%
Spor yapıyorum	155	46,5
Spor yapmıyorum	178	53,5
Toplam	333	100,0

Tablo 1 incelendiğinde en fazla frekansı spor yapmıyorum 178 (%53,5) grubu oluşturmaktadır olup spor yapıyorum 155 (%46,5) grubu izlemektedir.

Tablo 2. Spor yapan personelin yaptığı spor türüne göre dağılımları

Yapılan spor grupları	F	%
Rekreasyonel amaçlı yürüyüşler	19	5,7
Yavaş tempolu koşular	9	2,7
Zindelik aktiviteler (aerobik, yoga, pilates vb.)	32	9,6
Uzak doğu sporları (Tekvando, karate vb.)	5	1,5
Ağırlık çalışması (vücut geliştirme vb.)	33	9,9
Raket sporları (tenis, masa tenisi, badminton vb.)	9	2,7
Takım sporları (basketbol, futbol, voleybol vb.)	25	7,5
Doğa sporları (tırmanma, trekking, dağcılık vb.)	4	1,2
Kayak	7	2,1
Yüzme	12	3,6
Spor Yapan Toplam	155	46,5
Spor Yapmayan Toplam	178	53,5
Genel Toplam	333	100,0

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların, %9,9 (33)'ü ağırlık çalışması(vücut geliştirme) %9,6 (32)'si zindelik aktiviteler (aerobik, yoga, pilates vb.), %7,5 (25)'i takım sporları (basketbol, futbol, voleybol vb.), %5,7 (19)'u rekreasyonel amaçlı yürüyüşler, %3,6 (12)'si yüzme, %2,7 (9)'u (yavaş tempolu koşular ve raket sporları (tenis, masa tenisi, badminton vb. %2,1 (7)'si kayak, %1,5 (15)'i (uzak doğu sporları (tekvando, karate vb.) ve %1,2 (4)'ü doğa sporları (tırmanma, trekking, dağcılık vb.) aktivitesine katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3. Spor yapan katılımcıların spora katılım sıklıklarına ilişkin dağılımları

Spora Katılım Sıklığı	F	%
Haftada 1 gün	14	4,2
Haftada 2-3 gün	93	27,9
Haftada 4-5 gün	33	9,9
Hafta sonları	15	4,5
Spor Yapan Toplam	155	46,5
Spor Yapmayan Toplam	178	53,5
Genel Toplam	333	100,0

Tablo 3 incelendiğinde spor yaptığını belirten bireylerin spora katılım sıklıkları incelendiğinde, spor katılım durumlarını haftada 1 gün olarak belirtenlerin oranı %4,2 (14), haftada 2-3 gün olarak belirtenlerin oranı %27,9 (93), haftada 4-5 gün olarak belirtenlerin oranı %9,9 (33), sadece hafta sonları spora katılım seçeneğini işaretleyen bireylerin oranı ise %4,5 (15)'tir.

Tablo 4. Spor yapan katılımcıların spor yapmak için ayırdıkları sürelerle ilişkin dağılımları

Spora Katılım Sıklığı	F	%
05-45 dk arası	50	15,0
46-119 dk arası	92	27,6
120 dk veya daha fazla	13	3,9
Spor Yapan Toplam	155	46,5
Spor Yapmayan Toplam	178	53,5
Genel Toplam	333	100,0

Tablo 4 incelendiğinde spor yaptığını belirten katılımcıların spor yapmak için ayırdıkları süreler incelendiğinde, 05-45 dakika spor yapanların oranı %15,0 (50), 46-119 dakika spor yapanların oranı %27,6 (92), 120 dakika veya daha fazla spor yapanların oranı ise %3,9 (13) olarak saptanmıştır.

Tablo 5. Spor yapan katılımcıların spor aktivitelerini gerçekleştirdikleri spor alanlarına ilişkin dağılımları

Spor aktivitesi gerçekleştirilen alanlara göre	F	%
Kurum içindeki ve dışındaki alanlarda	14	4,2
Diğer kamu kuruluşlarına ait alanlarda	8	2,4
Özel sektöre ait alanlarda	92	27,6
Açık alanlarda (dağ, deniz kenarı, orman vs.)	8	2,4
Yerleşim yerlerindeki yollar, yürüyüş alanları ya da parklar	33	9,9
Spor Yapan Toplam	155	46,5
Spor yapmayan Toplam	178	53,5
Genel Toplam	333	100,0

Tablo 5 incelendiğinde spor yaptığını belirten katılımcıların spor aktivitelerini gerçekleştirdikleri alanlar incelendiğinde, kurum içindeki ve dışındaki alanlarda spor yapanların oranı %4,2 (14), Diğer kamu kuruluşlarına ait alanlarda spor yapanların oranı %2,4 (8), özel sektöre ait alanlarda spor yapanların oranı %27,6 (92), Açık alanlarda (dağ, deniz kenarı, orman vs.) spor yapanların oranı %2,4 (8), Yerleşim yerlerindeki yollar, yürüyüş alanları ya da parklar spor yapanların oranı ise %9,9 (33) olarak saptanmıştır.

Tablo 6. Spor yapan katılımcıların spor yapmak için ayırdıkları sürenin yeterliliğine ilişkin görüşlerinin dağılımları

Spora Ayrılan Sürenin Yeterliliği ifadeleri	F	%
Yeterli	29	8,7
Yetersiz	37	11,1
Kesinlikle yetersiz	9	2,7
Kesinlikle yeterli	25	7,5
Normal	55	16,5
Spor Yapan Toplam	155	46,5
Spor Yapmayan Toplam	178	53,5
Genel Toplam	333	100,0

Tablo 6 incelendiğinde spor yaptığını belirten bireylerin spor yapmak için ayırdıkları sürenin yeterliliğine ilişkin görüşleri incelendiğinde %8,7 (29)'u —Yeterli, %11,1 (37)'si —Yetersiz, %2,7 (9)'u —kesinlikle yetersiz, %7,5 (25)'i —kesinlikle yeterli, %16,5 (55)'i —normal yanıtlarını verdikleri görülmektedir.

Tablo 7. Spor yapmayan katılımcıların spor yapmama nedenlerinin kalıcılığına ilişkin görüşlerinin dağılımı

Spor Yapmama nedenlerinizin Kalıcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?	F	%
Evet	17	5,2
Hayır	161	48,3
Spor Yapmayan Toplam	178	53,5
Spor Yapan Toplam	155	46,5
Genel Toplam	333	100,0

Tablo 7 incelendiğinde katılımcıların —spor yapmama nedenlerinizin kalıcı olduğunu düşünüyor musunuz? sorusuna %5,2 (17)'si —Evet, %48,3 (161)'i —Hayır cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo 8. Spor yapmayan katılımcıların spor yapmama nedenlerinin kalıcılığına ilişkin görüşlerinin dağılımı

İmkân olması halinde yapılmak istenen spor aktivitesi	F	%
Rekreasyonel amaçlı yürüyüşler	13	3,9
Yavaş tempolu koşular	15	4,5
Zindelik aktiviteler (aerobik, yoga, pilates vb.)	62	18,6
Uzak doğu sporları (Tekvando, karate vb.)	32	9,6
Ağırlık çalışması (vücut geliştirme vb.)	32	9,6
Raket sporları (tenis, masa tenisi, badminton vb.)	14	4,2

Takım sporları (basketbol, futbol, voleybol vb.)	22	6,6
Doğa sporları (tırmanma, trekking, dağcılık vb.)	43	12,9
Kayak	41	12,3
Yüzme	59	17,7
Genel Toplam	333	100,0

Tablo 8 incelendiğinde katılımcıların, %3,9 (13)'ü rekreasyonel amaçlı yürüyüşler, %4,5 (15)'i yavaş tempolu koşular %18,6 (62)'si zindelik aktiviteler (aerobik, yoga, pilates vb.), %9,6 (32)'si uzak doğu sporları (tekvando, karate vb.) %9,6 (32)'si ağırlık çalışması (vücut geliştirme vb.), %4,2 (14)'ü Raket sporlar (tenis, masa tenisi, badminton vb.), %6,6 (22)'si —Takım sporları (basketbol, futbol, voleybol vb.)||, %12,9 (43)'ü Doğa sporları (tırmanma, trekking, dağcılık vb.), %12,3 (41)'i Kayak, %17,7 (59)'u Yüzme. aktivitesine katılmak istediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 9. Araştırma grubunun ölçek toplam puanlarının yaş gruplarına göre farklılığına ilişkin

Anket türü	Yaş	N	X	Ss	X ²	p	Anlamlı Fark
Spora Yönelten Etkenler	23-30	71	58,13	12,57	3,219	,025	31-40> 23-30
	31-40	182	65,53	12,95			
	41-50	62	60,52	12,49			
	51 ve üzeri	17	63,60	18,12			
Spor Yapma Güçlüğü	23-30	71	17,97	4,86	1,017	,386	-
	31-40	182	17,81	4,78			
	41-50	62	19,30	5,67			
	51 ve üzeri	17	19,25	4,99			
Spor ve Sosyalleşme	23-30	71	30,77	5,12	,272	,846	-
	31-40	182	31,35	5,08			
	41-50	62	31,08	4,70			
	51 ve üzeri	17	30,76	4,24			

Tablo 9 incelendiğinde araştırma grubundan elde edilen Spora yönelten etkenler toplam puanları yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($X^2=3,219$, $p<0,05$). Bu farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak amacıyla yapılan Bonferroni testi sonuçlarına göre 31,40 yaş grubu, 23-30 yaş grubunun Spora yönelten etkenler toplam puanından yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırma grubundan elde edilen Spor yapma güçlüğü ve Spor ve sosyalleşme toplam puanları yaş gruplarına göre farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 10. Araştırma grubunun ölçek toplam puanlarının eğitim durumlarına göre farklılığına ilişkin sonuçlar

Anket türü	Eğitim Durumu	N	X	Ss.	X ²	p	Anlamlı Fark
Spora Yönelten Etkenler	Ortaöğretim	12	58,17	18,28	,631	,596	
	Ön lisans	57	64,33	12,24			
	Lisans	234	63,39	12,91			
	Lisansüstü	29	60,50	14,38			
Spor Yapma güçlüğü	Ortaöğretim	12	20,67	5,75	2,760	,044	Ortaöğretim> Lisansüstü
	Ön lisans	57	18,70	3,68			
	Lisans	234	18,24	5,26			
	Lisansüstü	29	12,60	4,45			
Spor ve Sosyalleşme	Ortaöğretim	12	30,17	4,22	1,533	,206	
	Ön lisans	57	31,70	4,52			
	Lisans	234	31,27	5,02			
	Lisansüstü	29	29,48	5,47			

Tablo 10 incelendiğinde araştırma grubundan elde edilen Spor yapma güçlüğü toplam puanları eğitim durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bu farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak amacıyla yapılan Bonferroni testi sonuçlarına göre ortaöğretim düzeyindekiler, lisansüstü düzeyindekilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırma grubundan elde edilen Spora yönelten etkenler ve Spor ve sosyalleşme toplam puanları eğitim durumlarına göre farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışma Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışan personelin spor yapma alışkanlıklarının araştırılması amacıyla Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde hizmet veren personel üzerinde yapılmıştır. Araştırmaya 199 kadın, 134 erkek toplamda 333 kişi katılmıştır. Araştırmada bireylerin tanımlayıcı ve demografik bilgiler, bireyleri spor yapmaya yönelten etkenler, sporun sosyalleşmeye olan etkileri, bireylerin spor yapamama nedenleri incelenmiş ve aralarında ilişki kurulmuştur. Yapılan analizler neticesinde anlamlı fark olup olmadığı test edilmiş ve yorumlanmıştır. Ergün (2014)'ün yapmış olduğu Spor Genel Müdürlüğü merkez teşkilatı çalışanlarının mobbing ve iş doyum düzeylerinin incelenmesi isimli çalışmasında 262 kişilik örneklemin (111) %42,4'ünü kadın, (151) %57,6'sını erkek personelden oluştuğu görülmektedir. Tiryaki (2008)'nin de üniversitede çalışan akademik personelin sağlıklı yaşam biçimleri konulu çalışmasında 376 kişiden oluştuğu, bunların %79,8' i erkek, %21,2'si kadın akademik personelden oluştuğu görülmektedir. Bu sayılara bakıldığında erkek katılımcıların daha fazla olduğu ancak bizim çalışmamıza katılan kadın katılımcı sayısının daha fazla olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan personelin yaş gruplarına göre dağılımları incelendiğinde, en fazla yaş aralığının 31-40 yaş arası 182 (%54,7) kişiler oluştururken en az yaş aralığının ise —51 ve üzeri yaşı 17 (%5,1) oluşturduğu görülmektedir. Karakütük ve arkadaşlarının (2008) yapmış olduğu çalışmalarında 21-34 yaş arasındaki bireylerin örneklem grubunun %44,7'sini oluşturduğu görülmektedir. Çolakoğlu (2005)'nun çalışmasında ise %54,8'lik kısmının 26-36 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Bu sayılara bakıldığında sporun her yaş grubuna hitap ettiğini söyleyebiliriz. Medeni durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, araştırmaya en fazla medeni durumu evli olan kişinin katıldığı belirlenmiştir. Buna göre çoğunluğun evli kişilerden oluştuğu anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan katılımcıların eğitim düzeyine bakıldığında, lisans eğitim düzeyinde kişilerin en fazla katıldığı görülmektedir. Bunu sırasıyla ön lisans eğitim, lisansüstü eğitim ve ortaöğretim eğitim düzeyleri izlemektedir. Kara ve Özdedeoğlu (2014) farklı üniversitelerde çalışan akademik personelin spor yapma alışkanlıkları konulu yüksek lisans tezinde akademik personelin lisansüstü, akademik personelin ise lisans mezunu olduğu görülmüştür.

Katılımcıların spor yapmaya ayırdıkları sürelerin kendi adlarına yeterli olup olmadığı sorulmuştur. Bu oranlar incelendiğinde %11,1 yetersiz, %2,7 kesinlikle yetersiz, %16,5 normal olarak yanıtlamışlardır. Bu değerler sonucunda katılımcıların spor yapmak için daha fazla süre ayırmaya isteklerinin olduğu yorumu yapılabilmektedir. Spor aktivitelerine katıldıkları alanlara bakıldığında büyük çoğunluğun özel sektöre ait alanlarda, daha sonra yerleşim yerlerindeki alanlar, kurum içindeki ve dışındaki alanlarda, diğer kamu kuruluşlarına ait alanlar ve açık alanlar yanıtlarını verdikleri görülmüştür. Spor yapan personelin yarısından

fazlasının kurum dışındaki alanlarda spor yaptığını belirtmesi, kurumun kendilerine yeterli imkânları sunmadıklarının birer belirtisi olarak kabul edilebilir. Spor aktivitelerine yakınlarını teşvik ettiklerini belirtmiştir. Bu da sporun sosyal boyutunun insanlar üzerinde olumlu ve kaynaştırıcı etkilerini göstermektedir. Spor aktivitelerine en çok kimlerle katılırsınız? sorusuna verilen yanıtların dağılımı incelendiğinde %4,2 ailemle, %17,1 ferdi, 1,5 meslektaşarımla ve %23,7 arkadaşarımla yanıtını vermişlerdir. Bu değerler sonucunda spora katılımın fiziksel etkinlikle birlikte sosyal bir olgu olduğunu da göstermektedir. Spor yapmama nedenlerinizin kalıcı olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna katılımcıların büyük çoğunluğu hayır cevabını vermiştir. Bu değerler sonucunda personelin spor yapmama nedenleri en aza indirilmesi durumunda spora katılımın artacağı fikri düşünülmektedir.

Katılımcıların cinsiyete göre karşılaştırıldıklarında, spor yapmaya yönelten etkenler nelerdir? Spor yapmama/spor yapmama güçlüğü çekmenizdeki nedenleriniz nelerdir? ve sporun sosyalleşmeye etkisi ile ilgili düşüncelerinizi belirtiniz. Alt başlıklarında yer alan sorulara verdikleri cevaplara bakıldığında cinsiyet açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüş olup, bireyi spora yönelten etkenler, spor yapma güçlüğü ve spor ve sosyalleşme toplam puanları cinsiyetlere göre benzerlik göstermektedir diyebiliriz. Katılımcıların yaş gruplarına göre karşılaştırıldıklarında Spor yapmaya yönelten etkenler toplam puanları yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına bakıldığında 31-40 yaş grubu ve 23-30 yaş grubunda Spor yapmaya yönelten etkenler toplam puanından yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırma grubundan elde edilen Spor yapma/yapmama güçlüğü ve Sporun sosyalleşmeye etkisi alt grubundaki sorulara verilen cevapların toplam puanlarında ise yaş gruplarına göre farklılık göstermediğini söyleyebiliriz.

Katılımcıların eğitim durumlarına göre verdikleri cevaplardan elde edilen spor yapma/yapmama güçlüğü toplam puanları istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına bakıldığında ortaöğretim düzeyindekiler, lisansüstü düzeyindekilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırma grubundan elde edilen spor yapmaya yönelten etkenler ve sporun sosyalleşmeye etkisi toplam puanları eğitim durumlarına göre farklılık göstermediğini söyleyebiliriz. Katılımcıların kurumdaki hizmet yılına göre bakıldığında ise spor yapma/yapmamaya yönelten etkenlerin toplam puanları istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına bakıldığında 16-20 yıl hizmet yılı olanlar, 1-5 ve 21 üzeri hizmet yılındakilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırma grubundan elde edilen bulgulara göre Spor yapmaya yönelten etkenler ve Spor ve sosyalleşme toplam puanları hizmet yıllarına göre farklılık göstermediğini söyleyebiliriz.

Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde görev yapan personelin spor yapma alışkanlıkları hakkındaki görüşlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla yapmış olduğumuz çalışmamızda; kadın ve erkek katılımcıların —spor yapmaya yönelten etkenler nelerdir? —spor yapmama/spor yapmama güçlüğü çekmenizdeki nedenleriniz nelerdir? ve —sporun sosyalleşme ye etkisi ile ilgili düşüncelerinizi belirtiniz. Alt başlıklarında yer alan sorulara verdikleri cevaplara bakıldığında cinsiyet açısından farklılık bulunmadığı, yaş gruplarına baktığımızda 31-40 yaş grubu ve 23-30 yaş grubunda Spor yapmaya yönelten

etkenler toplam puanından yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre orta yaş grubu ve genç yaş grubunun spor yapmaya yöneliminin daha fazla olduğunu söyleyebiliriz.

Eğitim durumları bakımından spor yapma/yapmama güçlüğünde ise farklılık görülmektedir. Eğitim durumları yükseldikçe spor yapan bireyin daha bilinçli spor yaptığını söyleyebiliriz. Kurumdaki hizmet yılına baktığımızda katılımcıların spor yapmaya yönelten etkenlerde fark çıktığı, spor yapma/ yapmamaya yönelimde ve spor ve sosyalleşmede fark çıkmadığı görülmüştür. Spor yapılmama sebepleri ile ilgili yapılan bazı çalışmalar sonucunda; Sivrikaya ve Pehlivan (2015)'ın yapmış oldukları “Üniversite Öğrencilerinin Spor Yapmasını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi” isimli çalışmalarında sonuç olarak, spor yapmaları etkileyen faktörler arasına kullanım ücretlerinin pahalı olması ve bu yüzden maddi olanakların sınırlı olması, zaman kavramı; bununla ilgili olarak katılımcı ifadelerinde yer alan ders saatlerinin uygun olmayışı, derslerin yoğun geçmesi ve ders saati programlarının tesislerin açık olduğu saatlere göre planlanmamasından dolayı öğrencilerin spor yapmaya zaman bulamadıkları, üniversite öğrencilerinin arkadaş ortamının spora ilgisiz olması öğrencilerin spor yapmalarını etkilediği ve bu noktada öğrencilerde bir spor kültürünün oluşmadığı, öğrencilerin tembellikten dolayı spor yapmadıkları katılımcı ifadelerinde yer almış ve bu bağlamda öğrencilerde bu yönde bir spor kültürü oluşmadığı sonucuna varılmıştır.

Demirel ve Harmandar (2009)'ın yapmış oldukları Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımlarında engel oluşturabilecek faktörlerin belirlenmesi isimli çalışmalarında, katılımcıların boş zaman aktivitelerine katılımdaki en büyük engel olarak sosyal ortam ve bilgi eksikliğini gördükleri, bunu ise tesis/hizmet/ulaşım ve birey psikolojisi faktörlerinin takip ettiği sonucuna varmışlardır. Pehlivan (2009)'ın yapmış olduğu, spora katılan çocuklara yönelik ailelerin beklentileri, çocuklarda gözlenen davranış değişimleri ve spora katılımın önündeki engellerl isimli çalışmasında, çocukların sürekli spor yapabilmeleri için önlerinde ciddi engellerin olduğu ve dolayısıyla bu engeller yüzünden spor yoluyla elde edilebilecek olan sağlık, ruhsal, pedagojik ve sosyal kazanımların azalacağı, yetenekli olan çocukların da spor ortamından uzaklaşabileceği, aynı zamanda spora katılım yoluyla çocuğun sağlığında, sosyal yaşamında ve bireysel ilişkilerinde önemli sayılabilecek değişimler meydana geleceği sonucuna varmıştır. Spora katılımın önündeki engellerin başında —OKS, SBS ve ÖSS v.b gibi sınavlara hazırlık ve buna bağlı olarak —zaman azlığı, spor saha ve salonların eksikliği, TV izleme, video ve bilgisayar oyunları ve spor ortamlarının sağlıklı ve emniyetli olmayışı gibi engellerin olduğunu sonucuna varılmıştır.

Arslan, Namlı ve Doğaner (2018) 'ın yapmış oldukları çalışmada, öğrencilerin serbest zamanlarında başka bir spor dalı ile ilgilenmelerinin herhangi bir engel yaratmadığı, ancak tesis eksikliğinin onlar için önemli bir engel olduğu, kadın öğrencilerin, erkek öğrencilere göre daha fazla serbest zaman engeli ile karşılaştığı görülmüş, aynı zamanda gelir durumu düşük olan öğrencilerin, gelir durumu yüksek olan öğrencilere göre daha fazla serbest zaman engeli ile karşılaştığı tespit edilmiştir. Şahin ve Ekici (2013) 'ın yapmış oldukları araştırmaya katılanların önemli bir çoğunluğu fiziksel aktiviteye katılmama nedenleri arasında zamanlarının olmayışını, orta yaş üstü insanlar fiziksel güç ve enerjisinin olmayışını, maddi imkânsızlıkları, gelir düzeyi düşük insanlar tesislere ulaşmanın zorluğunu, meslek gruplarında ise esnafın maddi imkânsızlıkları gerekçe gösterdiği, sağlık problemi, fiziksel güç, ailevi

sebepler gibi değişkenlere kadınlar, erkeklerden daha çok katılmaktadır. Yani kadınlar yukarıda sıraladığımız nedenlere daha çok sığınmaktadır sonucuna varılmıştır.

Kurumda çalışan personelin rekreatif olarak öğlen aralarında spor yapmaya teşvik edilebilir. İş yoğunluğu ve zaman kısıtlılığında kaynaklı olarak spor yapmaya vakit ayırmayan personelin spor tesisi kullanması açısından esneklik sağlanabilir. Bu çalışmayı Spor Bakanlığı ile farklı kurumlar arasında çalışan personelin spor yapma alışkanlıkları arasında karşılaştırma yapılabilir. Spor yapma alışkanlıkları ile farklı kavramlar ele alınabilir. Kurumun kolay ulaşabilecek, güvenli ve bakımlı spor tesisleri sayısının artırılması sağlanabilir. Kurum tesislerinin kullanım imkanı arttırılabilir. Kurumun çalışanlarına yönelik düzenleyeceği spor organizasyonları nicelik olarak arttırılabilir. Kurumun personeline çalışma saatlerine uygun spor faaliyetleri düzenlenebilir. Kurum içindeki sosyal imkânlarla yönelik afiş, internet sitesi, personel mailleri, vb. gibi tanıtım araçlarıyla daha etkin bir şekilde bilgilendirilebilirler. Araştırmaya farklı Nicel ve Nitel ölçüm metotları eklenerek, neden ve sonuçlar zenginleştirilebilir.

KAYNAKLAR

- Arslan, E., Namlı, A. Y., ve Doğaner, S. (2018). Üniversite Öğrencileri Neden Aktif Deęiller? Katılımsal Engeller. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(4), 140-150.
- Atabeyoğlu, C. (1985). *Cumhuriyet döneminde spor politikası. Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bozdag, B. (2020). Examination of Psychological Resilience Levels of High School Students. *World Journal of Education*, 10(3), 65-78.
- Cihan, B. B., ve Ilgar Araç, E. (2018). Spor Yapan ve Spor Yapmayan (Sedanter) Lise Öğrencilerinin Meraklılık Düzeylerinin Belirlenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 1649-1660. DOI:10.29299/kefad.2018.19.02.016
- Çolakoğlu, T. (2005). Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Okullardaki Öğrencilerin Sigara Kullanma Alışkanlıklarının İncelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(4), 151-158. DOI: 10.1501/Sporm_0000000053
- Demirel, M. ve Harmandar, D. (2009). Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımlarında engel oluşturabilecek faktörlerin belirlenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 6(1), 838-846.
- Erturan, E. E. (2010). *Almanya ve Türkiye'deki spor kulüplerinin karşılaştırmalı analizi – Türkiye'de spor kulüplerinin yapı ve işleyişine yeni bir yaklaşım*. (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Fişek, K. (1998). *Devler politikası ve toplumsal yapıyla ilişkileri açısından dünyada ve Türkiye'de spor yönetimi*. Ankara: Bağırhan Yayınları.
- Güçlü, S. (2005). *Kurumlara sosyolojik bakış*. İstanbul: Birey Yayıncılık.
- Gürkan, O., Ertetik, G., Müniroğlu, S. (2018). Türkiye Süper Liginde atılan gollerin zaman dilimlerine ve türlerine göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 15(1), 499-508.
- Ilgar, E. A. ve Cihan, B. B. (2018). Metaphoric Perceptions of School Principals towards Physical Education Term. *International Journal of Higher Education*, 7(5), 194-205.

- İmamalı, H. ve Ünver G. (2018). Spor karakterinin demografik nitelikler açısından incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1): 36-49.
- İnan, M., İnan., S. A., Varol, Y., K., Çolakoğlu F., F., ve Çolakoğlu Tekin. (2018). Ergenlerin Sosyal Görünüş Kaygılarının Beden Eğitimi Dersine Yönelik Sürekli Kaygı Düzeyleri Üzerindeki Etkisi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 12,3), 258-265.
- Kara, F., M., ve Özdedeoğlu, B. (2015). *Serbest zamanda sıkılma algısı ve boş zaman engelleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. III. Rekreasyon araştırmaları kongresi bildiri kitabı, Eskişehir, Türkiye
- Karakütük, K., Tunç, B., Özdem, G. ve Bülbül, T. (2008). *Eğitim fakültelerinin öğretim elemanı profili*. (Yüksek Lisans tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Öcal Karaç Y. (2019). *Spor Bilimleri Alanında Araştırma Makaleleri*. Ankara: Gece Akademi Yayıncılık.
- Pehlivan, Z. (2009). Spora katılan çocuklara yönelik ailelerin beklentileri, çocuklarda gözlenen davranış değişimleri ve spora katılımın önündeki engeller. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 69-76.
- Sırgancı, G., Ilgar A. E. ve Cihan, B. (2019). Spora Bağlılık Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 7(17), 171-182.
- Sivrikaya, Ö. ve Pehlivan, M. (2015). Üniversite öğrencilerinin spor yapmasını etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*, 10(1), 37-47.
- Şahan, H. (2007). *Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü*. (Doktora tezi). Selçuk Üniversitesi. Konya.
- Şahin, M. ve Ekici, H. (2013). Demografik özelliklere göre Gaziantep'te yaşayan insanların fiziksel aktivitede bulunmama nedenlerine yönelik bir uygulama. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(4), 87-100.
- Şahin, M. Y. ve İmamoğlu F. A. (2011). Akademisyenlerin ve milletvekillerinin spor siyaset etkileşimine yönelik görüşleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(2), 25-44.
- Şahin, S., Şahin, S., Yıldırım, D. ve İzzet Kırkaya (2019). Evaluation of Body Composition and Quality of Life of University Students. *Asian Journal of Education and Training*, 5(3), 454-458.
- Tamer, K. (2000) *Sporda fiziksel ve fizyolojik performansın ölçülmesi ve değerlendirilmesi*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Tiryaki, Ş. (2008). *Spor Psikolojisi*. Ankara: Eylül Yayıncılık.
- Yetim, A. (2000). Sporun Sosyal Görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 63-72.
- Yıldırım, M., Araç Ilgar, E., Uslu, S. (2018). Lise öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi, *Turkish Studies*, 13(11), 1711-1727.